

[Indenrigsministeren.]

Boligform der er den bedste, og sagde, at naar man kom til det Spørgsmaal, forekom det ham, at dette Forslag havde Slagside, selv om det ærede Medlem i øvrigt anerkendte, at Forslaget efter hans Anskuelse var bedre end de Synspunkter, der blev gjort gældende fra Befolkningskommissionens Side. Jeg har ikke det mindste imod at drøfte hele dette Spørgsmaal med det ærede Medlem ogsaa i et kommende Udvalg med Henblik paa at imødekomme i saa stort Omfang som muligt hans Synspunkt; men jeg maa maaske have Lov til uden at blive misforstaaet at sige til ham, at jeg vil give ham det Raad at undgaa den nyomvendtes Hang til Overdrivelse. (*Kristen Amby*: Aah, det er en gammel Omvendelse!). Ja, jeg kender selvfølgelig ikke Datoen — men altsaa, der er en Fare dér. For det ærede Medlem maa erindre, at ved Løsningen af dette Spørgsmaal drejer det sig ikke blot om, hvor det ærede Medlem og jeg eventuelt ønsker disse Hjem opført, og hvor mange af dem vi ønsker opført, og under hvilken Form vi ønsker dem opført; der er jo ogsaa et andet Problem, nemlig hvor de paagældende selv ønsker at bo. Det ærede Medlem, som talte bevæget om Stavnsbaandsaaget, ønsker selvfølgelig ikke — det er jeg ganske klar over —, at vi skal paalægge nogen at bo under de og de Former, tvinge dem til det, men det ærede Medlem maa erindre, at der er mange Tusinde af dem, det ærede Medlem tænker paa, der vil bo i Etagehuse og nær Centrum.

I den Henseende er vi utvivlsomt ikke uenige. Ogsaa paa dette Omraade gælder det i høj Grad om en folkelig Opdragelse, noget, der efterhaanden gaar ind i Sindene, i Følelsen, at man ønsker, som det ærede Medlem sagde, et eget Hjem, noget, man selv ejer, noget, man har at værne om. Det maa være et Led i en folkelig Udvikling, ikke noget, der foregaar paa een Gang, og derfor er det, jeg her nævner, at faktisk er der saa mange Tusinde, der ikke ønsker at bo under saadanne Forhold, men ønsker at bo i Etagehuse. Ogsaa her maa jeg sige, at de Tal, vi har sat ind her, staar i en vis Relation til Erfaringerne fra 1933-Loven. Vi ved fra 1933, hvor mange der i de to Aar androg om at komme i Betragtning, og vi ved, hvor mange der blev opført, og jeg kan vel nok sige som en almindelig Hovedregel, at praktisk talt alle, der ønskede at komme i Betragtning, og som var saadan stillet, at vi mente, der kunde gives Laan til dem, med nogenlunde Sikkerhed for,

at de kunde økonomisk klare det, fik Laan dengang. Men ogsaa det kan vi jo tale om i Udvalget.

Men dernæst synes jeg, der er en Ting, som det ærede Medlem i sin Iver — og i sin anbefalelsesværdige Iver paa det Omraade — alligevel glemmer, naar han taler om Etagebyggeri. Det er, at Etagebyggeri nu og tidligere ikke er det samme. Nej, der er en himmelvid Forskel mellem de gamle Etagebygninger og de Etagebygninger, der nu opføres ude under lyse og gode Forhold, med Legeplads og luftige Gaarde og med smukke Omgivelser, med Bepantning omkring. Da jeg for kort Tid siden var oppe i Stockholm for at se paa Boligforholdene, var der mange Steder, hvor man maatte sige om denne Etagebebyggelse for Familier med mange Børn — og i Stockholm drejer det sig næsten alle Vegne om 3 Etages Huse —, at de Børn, som boede i disse Lejligheder, praktisk talt med Hensyn til Lys, Luft og Omgivelser levede under lige saa frie Forhold som de, der boede i enkelte Huse. Jeg siger det selvfølgelig ikke absolut, men for at give et Udtryk for det, der er sket, at Afstanden mellem det moderne Etagehus og det enkelte Hus ikke er saa stor, som den var tidligere.

Jeg synes, jeg maa sige til det ærede Medlem, at de Udtalelser, han fremsatte om Københavns Kommune, i Hovedsagen i hvert Tilfælde ikke er berettigede. Den store Indsats, der er gjort af Københavns Kommune, og selvfølgelig noget senere af Boligforeningerne, skete jo i Krigens Aar — man kan sige drevet frem af Bolignøden og alt, hvad dermed staar i Forbindelse, men det er jo en Sag for sig. Gennem disse Aar skabtes der i Byens Udkanter en Højbebyggelse af en Art og under Forhold og Omgivelser, som een Gang for alle, skønt vi har den samme Byggelov, satte en Stopper for privates Opførelse af Etagehuse som dem; vi havde i gamle Tider. Altsaa, efter Byggeloven er der ikke noget i Vejen for, at private her i København kan opføre Huse under Omstændigheder, som vist ingen herinde finder tilfredsstillende, men de kan det ikke, fordi Standarden er hævet gennem disse Aar. Det er en af de mærkelige Ting i vor økonomiske Historie, som man utvivlsomt engang vil hæfte sig ved, hvorledes denne den mørkeste Periode her i Landet boligmæssigt set blev Løftestangen for den mægtige kulturelle Højnelse af Etagebyggeriet. Derfor er det historisk urigtigt og uberettiget ikke at ville anerkende, hvad